

UNIVERSITY OF
EASTERN FINLAND

VTT

Åbo Akademi

Vantaa

Project **LibDat**

Mitä Suomi lukee? Lainausdata ja muuttuva lukemiskulttuuri

Kirjastopäivät 6.6.2019

Kati Launis katijl@uef.fi

Project **LibDat**

LibDat: Kohti pidemmälle kehittynyttä lainaus- ja lukemiskulttuuria (Suomen Akatemia, 2017-2021) <http://virtual.vtt.fi/virtual/libdat/>

1. Suomalainen lainaus- ja lukemiskulttuuri
2. Työkalu tutkijoiden käyttöön
3. Kirjaston käytäntöjen kehittäminen

Lainausdata - Vantaan kaupunginkirjasto

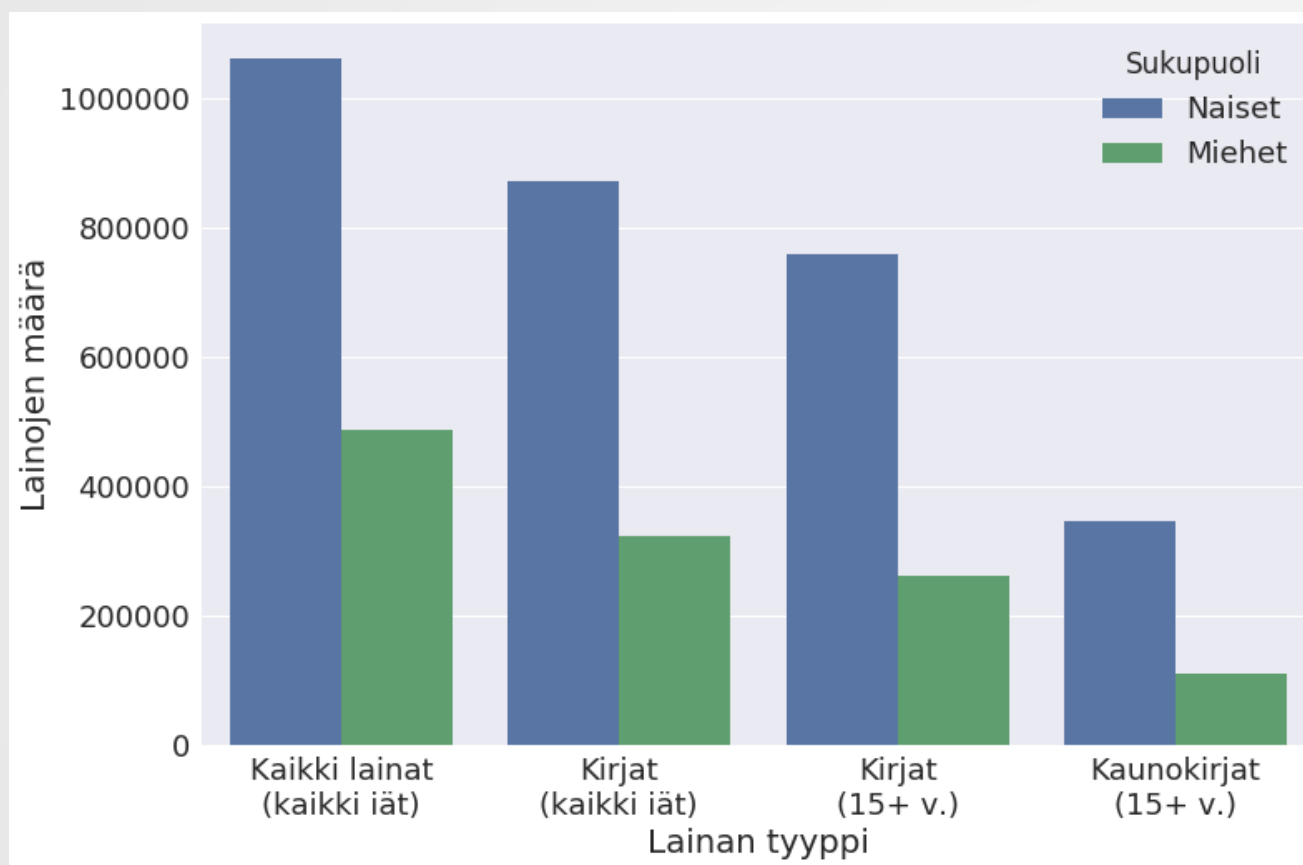
- Tutkimuskäytössä toistaiseksi otos 20.7.2016-22.10.2017 (noin 1,5 milj. lainaa)

Lainajakauma

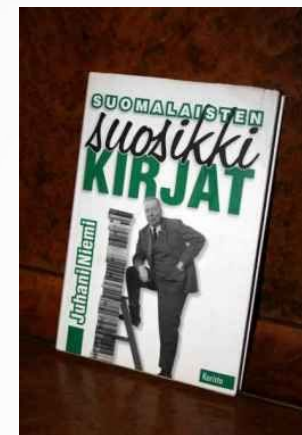
Vantaan kaupunginkirjasto (20.7.2016-22.10.2017)

Kaavio: Eugene Cherny

Suomalaista lukijatutkimusta

- **Katarina Eskola:** suomalaiset lukivat 1970 – 80 -luvulla realistisesti, kansallisesti ja yhtenäisesti
- **Juhani Niemi:** painosmäärissä klassikot suosittuja (kirjakauppojen myyntitilastot)
- **Kimmo Jokinen:** toden tuntua arvostava lukutapa

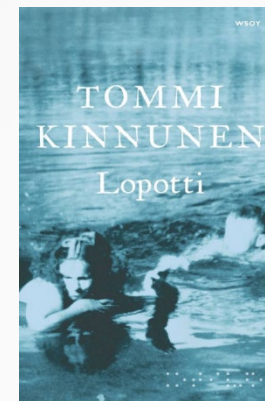
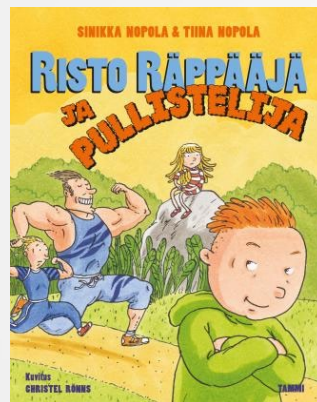
Naiset lukijoina

Lainatuimmat kaunokirjat Vantaalla

(heinäkuu 2016 - lokakuu 2017)

TOP 3

- Enni Mustonen (Kirsti Manninen): *Ruokarouva* (Otava, kevät 2016)
- Sinikka ja Tiina Nopola: *Risto Rappääjä ja pullistelija* (Tammi, heinäkuu 2016)
- Tommi Kinnunen: *Lopotti* (WSOY, tammikuu 2016)

Suosion syitä?

- Uusinta, kotimaista proosaa, ”lukuromaaneja” eli tarinan voima ja suosittu lastenkirjallisuus (klassikoiden kato!)
- Sarjamaisuus
- Erinomainen medianäkyvyys ja myyvyys, *Räppääjien* adaptaatiot
- Kansallinen lähihistoria (perhe), viihteellinen (mutta myös realistinen) historiallinen romaani romansseineen
- Työn kuvaus ja sukupolvikokemus (*odotushorisontti*)

Lukijuuden ilmiö: Naisviihteen suosio

Mihin pohjaa Mustosen suosio?

Miksi suuri lukijakunta haluaa *muistaa* tämän aurinkoisen, viihteellisen, maaseudulle sijoittuvan ja naisen näkökulmasta kerrotun lähihistorian; lukea sarjamuotoon kirjoitettuja ”hyväntuulisia lukuromaaneja”?

Nuoret lukijat ja netin taika

- Mitä tehdä kun Shakespeare ei vloggaakaan eikä Waltari twiittaa?

Mitä Big Data tekee lukijatutkimukselle?

- Erilaiset aineistot, erilaiset vastaukset ja metodit
- Muuttaa **metodisesti** lukijatutkimusta:
 - Datatieteilijöiden ja kirjallisuudentutkijoiden **yhteistyö**
 - **Aineisto määrällisesti kattava** -> tulos kattavampi kuin esim. haastatteluissa (*kaukolukua*)
 - **Aineisto objektiivinen** mutta **rajoittunut**: Luetaanko lainatut kirjat? Millainen on lukukokemus?
- Humanisti: **tarkkana** digihuuman keskellä! Tulkinnan tärkeys
- **Voimme kysyä aineistolta ”mitä vaan” - mutta osaammeko?**

Big Data, sen tutkimus ja kirjastot

- **Dataa hyödynnetty**
 - Palveluverkkosuunnitelmissa
 - Palvelutarjonnan onnistumisen arvioinnissa
 - Aineistojen kysynnän ennustamisessa
 - Käytännön sovellus Suosittelija-palvelu (HelMet)
- Data antaa mahdollisuuden tehdä **uudenlaista tiedettä**
- **Tulokset kiinnostavat kirjastoa** ja tuovat ideoita **esillepanoon** (kirjan ja lainaajan kohtaamisiin) ja lainamäärien kasvattamiseen
 - Lähde: Mikko Vainio, kirjastopalveluiden johtaja, Vantaan kaupunginkirjasto

KIITOS!

